

Fremsat den {FREMSAT} af erhvervs- og vækstministeren (Troels Lund Poulsen)

Forslag

til

Lov om Planklagenævnet

Kapitel 1

Planklagenævnets kompetence og uafhængighed

§ 1. Planklagenævnet er klageinstans for administrative afgørelser i det omfang, det fastsættes ved lov eller i henhold til lov.

Stk. 2. Nævnet er uafhængigt af instruktioner om den enkelte sags behandling og afgørelse.

Stk. 3. For søgsmål vedrørende Planklagenævnets kendelser gælder de regler, der er fastsat i den lovgivning, som kendelsen er truffet efter.

Kapitel 2

Planklagenævnets sammensætning

§ 2. Planklagenævnet nedsættes af erhvervs- og vækstministeren. Formandsskabet og Planklagenævnets medlemmer skal have viden om og indsigt i fysisk planlægning og udpeges for en periode på op til 4 år ad gangen. Nævnet består af

- 1) en formand og en eller flere stedfortrædere for denne, der udpeges af erhvervs- og vækstministeren, jf. stk. 2,
- 2) et medlem, der udpeges af landsretternes præsidenter blandt retternes medlemmer, jf. stk. 3.
- 3) et medlem med viden om og erfaring med konkret fysisk planlægning, der udpeges af erhvervs- og vækstministeren,
- 4) to medlemmer med viden om og indsigt i vækst og erhvervsudvikling, der udpeges af erhvervs- og vækstministeren, jf. stk. 4,
- 5) et medlem med viden om og indsigt i kultur- og landskabsforhold, der udpeges af erhvervs- og vækstministeren, jf. stk. 5,
- 6) et medlem med viden om og indsigt i natur- og miljøforhold, der udpeges af erhvervs- og vækstministeren, jf. stk. 6, og
- 7) fire læge medlemmer, der udpeges af Folketinget.

Stk. 2. Nævnets formand og dennes stedfortrædere skal have bestået juridisk kandidateksamen. Erhvervs- og vækstministeren kan bestemme, at formanden kan bemyndige en medarbejder, der er knyttet til nævnet og har bestået juridisk kandidateksamen, til midlertidigt at fungere som stedfortræder for formanden.

Stk. 3. Landsretternes præsidenter udpeger samtidig med udpegningen af medlemmet efter stk. 1, nr. 2, en suppleant. Suppleanten kan deltage i behandlingen og afgørelsen af en sag, når medlemmet

er forhindret i at deltage. I tilfælde af udtræden udpeger landsretspræsidenterne et nyt medlem eller en ny suppleant for den resterende del af perioden.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren udpeger nævnets medlemmer, der er omfattet af stk. 1, nr. 4, i deres personlige egenskab efter indstilling fra Dansk Industri, Dansk Erhverv og Landbrug & Fødevarer. Dansk Industri, Dansk Erhverv og Landbrug & Fødevarer indstiller de to medlemmer i forening.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren udpeger nævnets medlem, der er omfattet af stk. 1, nr. 5, i dennes personlige egenskab efter indstilling fra Akademisk Arkitektforening, Landinspektørforeningen og Ingeniørforeningen IDA. Akademisk Arkitektforening, Landinspektørforeningen og Ingeniørforeningen IDA indstiller et medlem i forening.

Stk. 6. Erhvervs- og vækstministeren udpeger nævnets medlem, der er omfattet af stk. 1, nr. 6, i dennes personlige egenskab efter indstilling fra Danmarks Naturfredningsforening.

Kapitel 3

Planklagenævnets sagsbehandling

§ 3. Sagsbehandlingen ved klagenævnet er skriftlig. Hvor særlige grunde taler derfor, kan formanden dog bestemme, at mundtlig forhandling skal finde sted.

Stk. 2. Er en klage uegnet til at danne grundlag for sagens behandling, kan Planklagenævnet afvise klagen ved en beslutning, der meddeles klageren.

Stk. 3. Planklagenævnets kendelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Planklagenævnets kendelser kan indbringes for domstolene senest 6 måneder efter, at nævnets kendelse er truffet.

§ 4. Planklagenævnet skal være fuldtalligt, når det træffer afgørelser i klagesager, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Planklagenævnets kendelser træffes ved almindeligt stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed er stemmen fra formanden i den enkelte sag udslagsgivende.

Stk. 3. Det eller de medlemmer, der i den enkelte sag deltager fra formandskabet, kan uden medvirken af sagkyndige medlemmer afsige kendelse i sager, der kan afgøres på skriftligt grundlag og ikke er af principiel karakter, samt træffe beslutning om processuelle spørgsmål.

§ 5. Planklagenævnet kan tillade en tredjemand eller offentlig myndighed, der har en retlig interesse i udfaldet af en sag, at indtræde i sagen til støtte for klageren eller den indklagede myndighed.

§ 6. En klage har ikke opsættende virkning, medmindre dette er fastsat i eller i henhold til anden lovgivning. Hvor særlige grunde taler derfor, kan Planklagenævnet dog bestemme, at en klage tillægges opsættende virkning.

§ 7. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler for Planklagenævnets administration og virksomhed, herunder regler om frister for indgivelse af klage, frister og proces for parternes afgivelse af bemærkninger, om sagsoplysning og -behandling, obligatorisk brug af digital selvbetjeningsløsninger samt regler om, at klagerne skal betale et gebyr for at få behandlet en klage.

§ 8. Planklagenævnet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 2. Planklagenævnet sekretariatsbetjenes af Nævnenes Hus.

§ 9. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, at visse tilladelser ikke må udnyttes før klagefristens udløb og om at rettidig klage i nærmere bestemte tilfælde, har opsættende virkning, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet.

Kapitel 4

Regler om digital kommunikation

§ 10. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Planklagenævnet skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 11. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Planklagenævnet kan udstede kendelser, afgørelser og andre dokumenter uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne kendelser, afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at kendelser, afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Planklagenævnet som afsender.

§ 12. Hvor det efter lovgivningen er krævet, at et dokument, som er udstedt af andre end Planklagenævnet, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

Kapitel 5

Ikrafttræden og ændringer i anden lovgivning m.v.

§ 13. Loven træder i kraft 1. februar 2017.

Stk. 2. Klager, der er indgivet før tidspunktet for lovens ikrafttræden, men som ikke er færdigbehandlet på tidspunktet for lovens ikrafttræden, behandles efter reglerne i denne lov.

§ 14. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

§ 15. I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1529 af 23. november 2015, foretages følgende ændringer:

§ 58 affattes således:

»§ 58. Til Planklagenævnet kan påklages:

1) Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 35, stk. 1, jf. dog § 5, stk. 4«

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om hvilke afgørelser ud over de i stk. 1 nævnte, der kan indbringes for Planklagenævnet, herunder om, at visse afgørelser ikke eller kun for så vidt angår retlige spørgsmål kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan endvidere fastsætte regler om, at klager over visse afgørelser, kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om klageadgangen, herunder om frister for indgivelse af klage, sammensætningen af nævnet, frister og proces for parternes afgivelse af bemærkninger, om nævnets sagsoplysning og -behandling, obligatorisk brug af digital selvbetjeningsløsninger samt regler om, at klagerne skal betale et gebyr for at få behandlet en klage.

3. §§ 59 og 60 ophæves.

§ 16. I lov om sommerhuse og camping m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 949 af 3. juli 2013, som ændret ved § 21 i lov nr. 86 af 28. januar 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 10 d, stk. 2, indsættes efter »ikke«: », eller kun for så vidt angår retlige spørgsmål,«

2. § 10 e affattes således:

»§ 10 e. Afgørelser truffet efter lovens §§ 2 og 8 af erhvervs- og vækstministeren eller afgørelser truffet efter bemyndigelse af en kommunalbestyrelse, jf. § 2, stk. 2, kan påklages til Planklagenævnet.

Stk. 2. Klageberettiget er erhvervs- og vækstministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke myndigheder og organisationer, der endvidere er berettigede til at indgive klage over afgørelser truffet efter denne lov.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om klageadgangen, herunder om frister for indgivelse af klage, sammensætningen af nævnet, frister og proces for parternes afgivelse af bemærkninger, om nævnets sagsoplysning og -behandling, obligatorisk brug af digital selvbetjeningsløsninger samt regler om, at klagerne skal betale et gebyr for at få behandlet en klage.«

§ 17. I lov om kolonihaver, jf. lov nr. 790 af 21. juni 2007, som ændret senest ved § 20 i lov nr. 86 af 28. januar 2014, foretages følgende ændringer:

1. § 9 affattes således:

»§ 9. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 4 kan påklages til Planklagenævnet.«

2. § 10 affattes således:

»§ 10. Klageberettiget efter § 9 er erhvervs- og vækstministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke myndigheder og organisationer, der endvidere er berettigede til at indgive klage over afgørelser truffet efter denne lov.«

3. § 11 affattes således:

»§ 11. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om klageadgangen, herunder om frister for indgivelse af klage, sammensætningen af nævnet, frister og proces for parternes afgivelse

af bemærkninger, om nævnets sagsoplysning og -behandling, obligatorisk brug af digital selvbetjeningsløsninger samt regler om, at klagerne skal betale et gebyr for at få behandlet en klage.«

§ 18. I lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 681 af 23. juni 2004, som ændret ved § 35 i lov nr. 542 af 24. juni 2005, § 26 i lov nr. 484 af 11. maj 2010 og § 26 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »Natur- og Miljøklagenævnet« til: »Planklagenævnet«.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Lovforslagets formål, hovedindhold og baggrund
 - 1.1. Formål og baggrund
 - 1.2. Hovedindhold
2. Etableringen af Planklagenævnet
 - 2.1. Gældende ret på området
 - 2.2. Den foreslåede ordning
 - 2.2.1. Planklagenævnets uafhængighed
 - 2.2.2. Planklagenævnets sammensætning
 - 2.2.3. Planklagenævnets sagsbehandling
3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. De administrative konsekvenser for borgerne
6. De miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Lovforslagets formål, baggrund og hovedindhold

1.1 Formål og baggrund

Regeringen har den 9. juni 2016 indgået den politiske aftale med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti *Danmark i bedre balance – Bedre rammer for kommuner, borgere og virksomheder i hele landet*. Som led heri er det aftalt, at der skal etableres et selvstændigt klagenævn på planområdet.

Moderniseringen af planloven indebærer et behov for et nyt klagesystem på planområdet. Klagesystemet skal afspejle en bedre balance mellem hensynet til vækst og udvikling over for hensynet til natur og miljø. Derfor nedlægges det nuværende Natur- og Miljøklagenævn (ved særskilt lovforslag), og der etableres et nyt klagenævn på planområdet med et selvstændigt fagligt miljø omkring fysisk planlægning. Det nye planklagenævn vil blive sammensat af faglige eksperter, relevante organisationer og lægmænd.

1.2 Hovedindhold

Lovforslaget etablerer Planklagenævnet og fastlægger rammerne for Planklagenævnets virke og sammensætning. Planklagenævnet er et nyt selvstændigt klagenævn, der skal træffe kendelser på planområdet i henhold til planloven m.v. Klagenævnets sammensætning skal afspejle hovedhensynene i planloven.

Planklagenævnet sammensættes af faglige eksperter, relevante organisationer og lægmænd. Nævnet etableres med medlemmer, der foruden generelle juridiske kompetencer, har konkret viden og indsigt i henholdsvis planforhold, vækst og udviklingsmuligheder, landskabs- og kulturforhold og miljø- og naturforhold.

Lovforslaget indeholder desuden konsekvensændringer i anden lovgivning, som denne nye lov giver anledning til. Det omfatter ændringer i lov om planlægning, lov om sommerhuse og camping m.v., lov om kolonihaver og lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v., jf. forslagens §§ 15-18.

2. Etableringen af Planklagenævnet

2.1. Gældende ret på området

Klager over afgørelser efter planloven behandles i dag af Natur- og Miljøklagenævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet har på planområdet kompetence til at foretage en fuldstændig efterprøvelse (efterprøvelse af både retlige og skønmæssige spørgsmål) af sager om landzonetilladelser og ekspropriationssager. I alle andre sager er prøvelsen begrænset til at angå retlige spørgsmål.

Natur- og Miljøklagenævnet kan have forskellig sammensætning afhængigt af, hvilken type sag, nævnet skal tage stilling til. Ved behandling af sager på naturområdet har nævnet en sagkyndig sammensætning, og ved behandling af sager på planområdet har nævnet en læg sammensætning.

Natur- og Miljøklagenævnet har således ved behandling af klager efter planloven en læg sammensætning bestående af formanden eller en stedfortræder for denne, to højesteretsdommere og syv læge medlemmer, der udpeges af Folketinget. De læge medlemmer repræsenterer almene og samfundsmæssige synspunkter - og skal dermed sikre, at disse hensyn indgår i afvejningen i sager, hvor nævnet kan efterprøve kommunens skøn.

Sager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, og sager, hvis afgørelse alene beror på en juridisk vurdering, kan dog afgøres af formanden alene. I dag afgør formanden på den baggrund hovedparten af plansagerne alene, idet langt de fleste sager enten alene angår retlige spørgsmål eller ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning.

Erhvervs- og vækstministeren og enhver med retlig interesse i sagens udfald er klageberettiget i forhold til afgørelser efter planloven. Derudover er landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø til hovedformål tillagt klageret (dog ikke i ekspropriationssager).

2.2. Den foreslåede ordning

2.2.1. Planklagenævnets uafhængighed

Planklagenævnet skal være uafhængigt, hvilket underbygges med nævnets foreslåede sammensætning. Planklagenævnet skal således være uafhængigt i relation til behandling og afgørelse af de indbragte sager og skal i den forbindelse blandt andet leve op til EU-retten (Århuskonventionens) regler om adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet, jf. nærmere herom under pkt. 7 om forholdet til EU-retten.

Planklagenævnet skal være uafhængigt i forhold til behandling af den enkelte sag og afgørelsen af denne. Det betyder navnlig, at nævnsmedlemmerne skal være (funktionelt) uafhængige af enhver anden myndighed og privat organisation. Det gælder såvel nævnet, formanden som særligt udpegede stedfortrædere for denne.

EU-retten (Århuskonventionen) udelukker ikke, at nævnet og formanden samt dennes stedfortræder - inden for disse rammer - kan få praktisk bistand, herunder lade sig sekretariatsbetjene af medarbejdere i Nævnenes Hus, der ikke er ansat i nævnet samt udnytte fælles faciliteter såsom IT mv. i Nævnenes Hus.

2.2.2. Planklagenævnets sammensætning

Planklagenævnet skal behandle sager på planområdet, men ikke de øvrige sager, der i dag behandles af Natur- og Miljøklagenævnet. Det foreslås derfor, at Planklagenævnet skal nedsættes som et mindre nævn end Natur- og Miljøklagenævnet, men med et styrket fokus på planfaglighed og anden faglighed, der er særlig relevant for afgørelsen af sager på planområdet. Hele Planklagenævnet - dvs. både formandsskabet og Planklagenævnets medlemmer - skal have viden om og indsigt i fysisk planlægning.

For at sikre et funktionsdygtigt og fagligt solidt nævn, foreslås det, at Planklagenævnet skal bestå af i alt følgende 11 medlemmer: En juridisk formand, et juridisk medlem, et medlem med erfaring og indsigt i konkret fysisk planlægning, to medlemmer med viden om og indsigt i vækst og erhvervsudvikling, et medlem med viden om og indsigt i kultur- og landskabsforhold, et medlem med viden om og indsigt i natur- og miljøforhold og fire læge medlemmer. Planklagenævnet bliver et stående nævn med faste medlemmer, der udpeges for en periode på op til 4 år.

Sammensætningen uddybes nærmere i det følgende.

Nævnsformanden

Det foreslås, at Planklagenævnet skal have en juridisk formand, idet nævnet skal efterprøve retlige spørgsmål vedr. planloven. Formanden og dennes stedfortrædere skal derfor have bestået juridisk kandidat-eksamen. Formanden og dennes stedfortrædere udpeges af erhvervs- og vækstministeren.

Juridisk medlem

Da nævnet skal træffe kendelser af retlig karakter på baggrund af planloven, er det vigtigt, at nævnet, på samme vis som Natur- og Miljøklagenævnet, har en juridisk kerne. Det vurderes dog, at Planklagenævnet samlet set skal være mindre en Natur- og Miljøklagenævnet bestående af formanden, dennes stedfortrædere og en dommer. Det foreslås, at dommeren skal være landsdommer, idet sagerne vil kunne prøves i det almindelige domstolssystem, hvor Højesteret er den øverste retsinstans. Kendelsernes juridiske legitimitet underbygges dermed. Det juridiske medlem udpeges af landsretternes præsidenter.

Læge medlemmer

Planklagenævnet skal, på samme vis som det eksisterende Natur- og Miljøklagenævn, også bestå af et antal læge medlemmer, der udpeges af Folketinget og dermed repræsenterer almindelige samfundsmæssige hensyn. Det vurderes dog, at der bør være færre læge medlemmer i Planklagenævnet end i det eksisterende Natur- og Miljøklagenævn, og at antallet af læge medlemmer skal kombineres med et antal sagkyndige medlemmer for at styrke nævnets faglighed.

Sagkyndige medlemmer

Planklagenævnets sagkyndige medlemmer skal underbygge et styrket fokus på saglighed og objektivitet. Der vil med det selvstændige nævn, der kun skal behandle sager på planområdet, være mulighed for at fokusere skarpt på planområdet og løbende styrke nævnets planfaglighed. Det skal være med til at sikre, at sagerne belyses af saglige forhold, og at de hensyn, som planloven har til formål at varetage, inddrages i nævnets afgørelser.

Det kan opfyldes ved, at erhvervs- og vækstministeren - udover de juridiske og læge medlemmer - beskikker et medlem med viden om og erfaring med konkret fysisk planlægning, to medlemmer med viden om og indsigt i vækst og erhvervsudvikling (efter indstilling fra interesseorganisationer, der repræsenterer hensynet til vækst og erhvervsudvikling), et medlem med viden om og indsigt i kultur- og landskabsforhold (efter indstilling fra interesseorganisationer, der repræsenterer hensynet til kultur-, landskabsforhold) og et medlem med viden om og indsigt i natur- og miljøforhold (efter indstilling fra interesseorganisationer, der repræsenterer hensynet til natur- og miljøforhold).

De sagkyndige medlemmer udpeges i kraft af deres personlige egenskaber og kompetencer og ikke i kraft af deres ansættelsesforhold eller særinteresser. Medlemmerne skal således ikke repræsentere virksomheder, organisationer eller lignende. Medlemmerne skal have en særlig viden om og indsigt i henholdsvis vækst og erhvervsudvikling, kultur- og landskabsforhold og natur- og miljøforhold. Medlemmerne kan ikke være politikere eller personer med nær tilknytning til politiske partier, herunder sekretariatsmedarbejdere for partierne, særlige rådgivere m.v.

De sagkyndige medlemmer skal udpeges i kraft af deres personlige kompetencer og ikke i kraft af deres ansættelsesforhold/særinteresser for at sikre nævnets uafhængighed. De sagkyndige medlemmer skal således sikre belysning af saglige forhold i nævnets kendelser og inddragelse af de hensyn, som planloven har til formål at varetage. Det er derfor en klar forudsætning, at organisationerne ikke indstiller medlemmer til nævnet, der er centralt placeret i egne organisationer eller organer. Hvis der indstilles sådanne medlemmer, kan erhvervs- og vækstministeren afvise at udpege dem. Ved centralt placerede personer forstås fx medlemmer af direktionen, bestyrelsesmedlemmer, formænd og andre ledende medarbejdere i egne organisationer eller dertil knyttede organer, herunder foreninger, råd, kredse og udvalg m.v. Således vil fx en kredsformand for en kreds tilknyttet en indstillingsberettiget organisation ikke kunne indstilles som medlem af nævnet.

2.3. Planklagenævnets sagsbehandling

Klager, der indbringes for Planklagenævnet, skal som udgangspunkt afgøres af det samlede nævn. Det vil sige, at Planklagenævnet, ved behandling af plansager med fuldstændig efterprøvelse, skal bestå af alle 11 medlemmer: Formanden (eller en stedfortræder for denne), en landsdommer, fire læge medlemmer og de fem sagkyndige medlemmer.

Planklagenævnets formand foreslås dog tillagt kompetence til på nævnets vegne at træffe kendelser i sager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, og i sager, der alene angår retlige spørgsmål. Formandens kompetence svarer således til den kompetence, som den nuværende formand for Natur- og Miljøklagenævnet har i dag på planområdet.

Planklagenævnet vil blive sekretariatsbetjent af Nævnenes Hus. Klagenævnet vil således blive placeret sammen med en række andre statslige klagenævn, bl.a. det nye klagenævn for miljø og fødevarer, i Nævnenes Hus. Hensigten med etableringen af Nævnenes Hus er at skabe en indgang for klagesager og et stærkt fagligt juridisk miljø, der kan bidrage til en bedre og mere effektiv sagsbehandling i de forskellige nævn, herunder i situationer, hvor der klages over flere forskellige afgørelser hos forskellige nævn.

Det foreslås, at erhvervs- og vækstministeren skal fastsætte nærmere regler af mere praktisk karakter om Planklagenævnets sagsbehandling og arbejde.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Planklagenævnet erstatter den del af det eksisterende Natur- og Miljøklagenævn, der behandler klager efter planloven. Ved nedlæggelsen af Natur- og Miljøklagenævnet overtager Planklagenævnet derfor den del af Natur- og Miljøklagenævnets opgaver, bevilling, udgifter og indtægter, der vedrører behandling af klager på planområdet.

Lovudkastet forventes ikke derudover at have administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige. Det forventes dog, at etableringen af nævnet på sigt vil have positive økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Ingen. Klagere vil som hidtil betale klagegebyr for behandlingen af klager. Klagegebyrerne fastsættes ved bekendtgørelse, der udstedes med hjemmel i loven.

5. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

6. De administrative konsekvenser for borgerne

Ingen. Klagere vil som hidtil betale klagegebyr for behandlingen af klager. Klagegebyrerne fastsættes ved bekendtgørelse, der udstedes med hjemmel i loven.

7. Forholdet til EU-retten

Planklagenævnet etableres i overensstemmelse med EU-retten, herunder Århuskonventionen.

Til gennemførelse af Århuskonventionens artikel 9, stk. 2 og 4, er det i artikel 16 i direktiv 2008/1/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening og direktiv 85/337/EF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, som ændret ved direktiv 2003/35/EF, fastlagt, at der skal være adgang til at indbringe afgørelser efter de to direktiver til prøvelse ved en domstol eller ved et andet uafhængigt og upartisk ved lov nedsat organ, og at disse procedurer skal være fair, rimelige, betimelige og ikke uoverkommeligt dyre. Disse bestemmelser er på planområdet i dag gennemført ved den lovbestemte klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet.

Planklagenævnet vil på linje med det nuværende Natur- og Miljøklagenævn leve op til kravene i konventionen og direktiverne.

Tilsvarende er klageadgang til Planklagenævnet en del af gennemførelsen af reglerne om prøvelse af afgørelser om adgang til miljøoplysninger i artikel 6, stk. 1, i direktiv 2003/4/EF om offentlig adgang til miljøoplysninger, som gennemfører dele af artikel 9, stk. 1, i Århuskonventionen.

Direktivets artikel 6, stk. 1, foreskriver bl.a., at proceduren skal være hurtig og enten billig eller helt gratis. Planklagenævnet lever på linje med Natur- og Miljøklagenævnet op til kravene i konventionen og direktivet.

De direkte gældende internationale såvel som EU-krav vedrørende klageinstanser skal således overholdes af Planklagenævnet, både rent organisationsmæssigt og i nævnets konkrete afgørelsesvirksomhed. Det vurderer samlet set, at etableringen af Planklagenævnet, opfylder både de internationale og de EU-retlige krav til klageorganets uafhængighed.

Forslaget indeholder herudover ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 19. august 2016 til den 16. september 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, 3F – Fagligt Fælles Forbund, 92-gruppen, Advokatfirmaet Henning Moritzen, Advokatrådet/Advokatsamfundet, Affald Danmark, Akademikernes Centralorganisation, Akademirådet, Akademiet for de tekniske videnskaber, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Akademisk Arkitektforening, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Antenne-, Sattelit- og Kabel-tv-branchens Fællesorganisation (ASK), Asfaltindustrien, ATV – Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Batteriforeningen, Bekæmpelsesmiddelrådets medlemmer, Benzinforhandlernes Fælles repræsentation, Biokemisk Forening ved Vivian Dyrup Juhl, BL – Danmarks almene Boliger, Boxer TV ApS, Branchen Forbruger-Elektronik (BFE), Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, Brancheforeningen SPT, Bryggeriforeningen, By & Havn, BYFO – Foreningen for ejere af private fredede ejendomme i Danmark, Bygherreforeningen, Byggeskedefonden, Byggesocietetet, Bygningsskulptur Danmark, Bæredygtigt Landbrug, Canal Digital Danmark A/S, Campingrådet, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO-industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Coop Danmark, DAKOFA (Dansk Kompetencecenter for Affald), Danmarks Apotekerforening, Danmarks Cykel Union, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Frie AutoCampere, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Vindmølleforening, Dansk Akvakultur, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autogenbrug, Dansk Automobil Sports Union (DASU), Dansk Bilbrancheråd, Dansk Blindesamfund, Dansk Botanisk forening, Dansk Byggeri, Dansk Bygningsinspektørforening, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk Camping Union, Dansk Cyklistforbund, Dansk Detail, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Energi Brancheforening, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Fjernvarme, Dansk Fåreavl, Dansk Gartneri, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Kano- og Kajak Forbund, Dansk Juletræsdyrkerforening, Dansk Jægerforbund, Dansk Landbo-ungdom, Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR), Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landskabsarkitektforening, Dansk Magisterforening, Dansk Metal, Dansk Mode og Textil, Dansk Navigatorforening, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk producentansvarssystem (DPA-System), Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Sejlunion, Dansk skovforening, Dansk Solvarme Forening, Dansk Sportsdykker Forbund, Dansk Supermarked I/S, Dansk Standard, Dansk Transport og Logistik, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Dansk Vandrelaug, Danske Advokater, Danske Anlægsgartnere, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Dagblades Forening, Danske Designere, Danske Døves Landsforbund, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Maritime, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Mediers, Danske Overfladebehandlere, Danske Revisorer, Danske Råstoffer, Danske Specialmedier, Danske Speditører, Danske Svineproducenter, Danske Udlejere, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, De Danske Skytteforeninger, De Samvirkende Købmænd, DELTA, Den Danske Dyrlegeforening, Den Danske Landinspektørforening, Den Danske Nationalkomité for Geologi, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Fjerkræråd, Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning – KOORA, Det Ny Public Servicerråd, Det Økologiske Råd, Det Økonomiske Råd, DHI, Dk4, DONG Energy, DR, att.: DR Jura, Politik og Strategi, Dyrenes Beskyttelse, EHS Foreningen af el-overfølsomme, Ejendomsforeningen Danmark, Elretur, Energinet.dk, Energi- og Olieforum.dk, EnviNa, Erhvervslejernes Landsorganisation og Storkøbenhavns Erhvervslejer Forening, FAB – Foreningen af byplanlæggere, Feriehus-

udlejernes Brancheforening, Ferskvandsfiskeriforeningen, Finansrådet, Forbrugerrådet, Forbundet arkitekter og designere, FORCE Technology, Foreningen Bevaringsværdige Bygninger, Foreningen af Bæredygtige Byer og Bygninger, Foreningen af Danske Biologer, Foreningen af Danske Brøndborere, Foreningen af Danske Interaktive medier (FDIM), Foreningen af Danske Kraftvarmeværker, Foreningen af Danske Privathavne, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark, Foreningen af Fredningsnævnsmænd i Danmark og disses suppleanter, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige (EnviNa), Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen for Dansk Internet Handel, Foreningen Vandværker i Danmark, Foreningen Digitale Publicister, Foreningen for Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Foreningen Ugeaviserne, Forsikring og Pension, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, FTVS – fællesrådet for tv-sendesamvirker i Danmark, GI – Genvindingsindustrien, Godkendt Teknologisk Service – GTS, Gold FM/Klassisk FM ApS, Green Network, Greenpeace Danmark, Grønne Familier, Hedeselskabet, HK Handel, HK Danmark, HK-Kommunal, HK-Kommunal Miljøudvalg, HOFOR, HORESTA, Høreforeningen, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Center Planlægning, ICP A/S, International Transport Danmark (ITD), I/S DIGI-TV, ITEK, Kalk- og Teglværksforeningen, Kanal Hovedstaden, Kanal 23, Kolonihaveforbundet, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunekemi A/S, Kyst, Land & Fjord, Københavns Kommune – Center for byudvikling, Landbrug & Fødevarer, LandBoUngdom, Landdistrikternes Fællesråd, Landsbyrådet, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Landsforeningen for Gylleramte, Landsforeningen Levende Hav, Landsforeningen Praktisk Økologi, Landsforeningen Ældre Sagen, LO, Lejernes Landsorganisation i Danmark, Lægemiddelindustriforeningen (LIF), Lægeforeningen, Lønmodtagernes Dyrtidsfond, Nordicom, Mejeriforeningen, METV – Mesopotamia TV, Miljøbevægelsen NOAH, Miljøpartiet de Grønne, Mobilselskabet 3 v/Anne Louise Vogensen, MTG A/S, Mærsk Olie & Gas A/S, Nationalpark Thy, sekretariatet, Nationalpark Mols Bjerge, sekretariatet, Nationalpark Vadehavet, sekretariatet, Natur og Ungdom, Novo Nordisk A/S, Parcelhusejernes Landsforening, Plastindustrien, Praktiserende Landinspektørers Forening, Radio 100FM, Radio 2, RealDania, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, ReturBat, Rådet for Danske Campister, Rådet for Større Badesikkerhed, Sammenslutningen af Danske Småøer, SBS-Net, SBS Radio A/S, att. Jim Receveur, SBS TV A/S, Skovdyrkerforeningerne, Skov & Landskab (Københavns Universitet), Småskovsforeningen Danmark, Spildevandsteknisk Forening, Statens Byggeforskningsinstitut (Aalborg Universitet), Stofa A/S, TDC, Teknologi-Rådet, Teknologisk Institut, Telekommunikationsindustrien, Telenor, Trolle Advokatfirma, TV Midt Vest, TV Syd, TV 2 Bornholm, TV 2/Danmark A/S, TV 2/Fyn, TV 2/Lorry, TV 2/Nord, TV 2/Øst, TV 2/Østjylland, TV 3 A/S, Verdensnaturfonden (WWF), Verdens Skove, Viasat, Vidsenscenter for Landbrug, Visit Denmark, WAOO, YOUSEE, Ældresagen, Økologisk Landsforening, Ålborg Portland, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Arkitektskolen i Århus, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Danmarks Tekniske Universitet, Ellen Margrethe Basse, Aarhus Universitet, Helle Tegner Anker, Københavns Universitet, Kunstakademiets Arkitektskole, Københavns Universitet, Peter Pagh, Københavns Universitet, RUC – Roskilde Universitetscenter, Syddansk Universitet og alle landets kommuner.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Planklagenævnet erstatter den del af det eksisterende Natur- og Miljøklagenævn, der behandler klager efter planloven. Ved nedlæggelsen af Natur- og Miljøklagenævnet overtager Planklagenævnet derfor den del af Natur- og Miljøklagenævnets opgaver, bevilling, udgifter og indtægter, der	

	vedrører behandling af klager på planområdet. Lovudkastet forventes ikke derudover at have økonomiske konsekvenser for det offentlige. Det forventes dog, at etableringen af nævnet på sigt vil have positive økonomiske konsekvenser for det offentlige.	
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Planklagenævnet erstatter den del af det eksisterende Natur- og Miljøklagenævn, der behandler klager efter planloven. Ved nedlæggelsen af Natur- og Miljøklagenævnet overtager Planklagenævnet derfor den del af Natur- og Miljøklagenævnets opgaver, bevilling, udgifter og indtægter, der vedrører behandling af klager på planområdet. Lovudkastet forventes ikke derudover at have administrative konsekvenser for det offentlige. Det forventes dog, at etableringen af nævnet på sigt vil have positive administrative konsekvenser for det offentlige.	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	
Forholdet til EU-retten	Lovudkastet er i overensstemmelse med EU-retten, herunder Århuskonventionen.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Planklagenævnets kompetence og uafhængighed

Til § 1

Det foreslås, at det nye Planklagenævn bliver klagemyndighed for administrative afgørelser inden for området for fysisk planlægning, i det omfang det fastsættes i lovgivningen. Det bemærkes, at spørgsmålet om hvem, der er berettiget til at indbringe klage for Planklagenævnet, er reguleret i de enkelte love, der henlægger klagekompetencen til Planklagenævnet.

Ved oprettelse af Planklagenævnet er det tillagt afgørende vægt, at nævnet er uafhængigt af de øvrige administrative myndigheder, og at det både repræsenterer og råder over den fornødne sagkundskab.

Nævnets status som en selvstændig og uafhængig myndighed er fastslået i *stk. 2*, hvor det er foreskrevet, at det ikke kan modtage instruktioner om, hvorledes den enkelte sag skal afgøres, ligesom det er tilfældet med Natur- og Miljøklagenævnet. Ved *stk. 3* fastslås det, at Planklagenævnet er øverste administrative myndighed med hensyn til de sager, der kan indbringes for nævnet.

Nævnet er dog som andre administrative myndigheder undergivet Folketingets Ombudsmands kontrol. Nævnets afgørelser er desuden undergivet den almindelige domstolskontrol, jf. dog forslaget til § 3, *stk. 4*.

Til kapitel 2

Planklagenævnets sammensætning

Til § 2

Til *stk. 1*.

Det foreslås, at erhvervs- og vækstministeren nedsætter et Planklagenævn, som skal behandle afgørelser der vedrører fysisk planlægning.

Planklagenævnets formandskab og medlemmer skal have viden om og indsigt i fysisk planlægning og udpeges for en periode på op til 4 år ad gangen for at sikre en høj relevant faglig standard og en passende balance mellem kontinuitet og fornyelse i nævnet. Formandskabets og medlemmernes viden om og indsigt i fysisk planlægning kan fx være viden om national infrastruktur eller byudvikling.

Det foreslås, at Planklagenævnet skal bestå af en formand og en eller flere stedfortrædere for denne, en landsdommer, et medlem, der har erfaring med og indsigt i konkret fysisk planlægning, to medlemmer, der har viden om og indsigt i vækst og erhvervsudvikling, et medlem, der har viden om og indsigt i kultur- og landskabsforhold, et medlem, der har viden om og indsigt i natur- og miljøforhold og fire læge medlemmer, jf. nærmere herom i bemærkningerne nedenfor.

Erhvervs- og vækstministeren udpeger nævnets formand og stedfortrædere for denne efter *stk. 1, nr. 1, og stk. 2*.

Planklagenævnets juridiske medlem udpeges af landsretternes præsidenter blandt retternes medlemmer efter *stk. 1, nr. 2, og stk. 3*.

Erhvervs- og vækstministeren udpeger nævnets planfaglige medlem - dvs. et medlem med viden om og erfaring med konkret fysisk planlægning, efter *stk. 1, nr. 3*. Medlemmet skal være uvildigt og udpeges i kraft af dennes personlige egenskaber og kompetencer.

Erhvervs- og vækstministeren udpeger to medlemmer med viden om og indsigt i vækst og erhvervsudvikling, efter *stk. 1, nr. 4, og stk. 4*. Medlemmerne udpeges efter indstilling fra de relevante organisationer.

Erhvervs- og vækstministeren udpeger et medlem med viden om og indsigt i kultur- og landskabsforhold, efter *stk. 1, nr. 5, og stk. 5*. Medlemmet udpeges efter indstilling fra de relevante organisationer.

Erhvervs- og vækstministeren udpeger et medlem med viden om og indsigt i natur- og miljøforhold, efter *stk. 1, nr. 6, og stk. 6*. Medlemmet udpeges efter indstilling fra de relevante organisationer.

Efter *stk. 1, nr. 7*, udpeger Folketinget fire læge medlemmer. De fire læge medlemmer, der udpeges af Folketinget, skal på samme vis som de læge medlemmer i Natur- og Miljøklagenævnet repræsentere almindelige samfundsmæssige hensyn.

Der er ingen kvalifikationskrav knyttet til det at fungere som lægmand. Det væsentlige er, at der sikres dels en bredde i de synspunkter, der er repræsenteret, dels et entydigt udpegningsgrundlag. Politikere eller personer udpeget af politiske partier vurderes som gode repræsentanter for almene samfundsmæssige hensyn. Politikerne sidder ikke i nævnet i deres egenskab af at være politikere, men i deres egenskab af at være lægmænd. Det foreslås derfor at videreføre ordningen fra Natur- og Miljøklagenævnet, hvor Folketinget udpeger de læge medlemmer.

Til *stk. 2*.

Efter *stk. 2*, foreslås det, som det også har været tilfældet i Natur- og Miljøklagenævnet, at formanden og dennes stedfortrædere skal have bestået juridisk kandidateksamen. Der forudsættes derudover et solidt juridisk erfaringsgrundlag. Forslaget indebærer yderligere, at erhvervs- og vækstministeren har kompetence til at bemyndige en medarbejder, der er knyttet til nævnet og har bestået juridisk kandidateksamen, til midlertidigt at fungere som stedfortræder for formanden. En sådan bemyndigelse vil kunne begrænses, i tråd med de hidtil gældende regler for Natur- og Miljøklagenævnet, til nærmere angivne sagskategorier. En midlertidig stedfortræder vil i disse tilfælde kunne fungere som stedfortræder for formanden på samme måde som de faste stedfortrædere i de sager og i den periode, som bemyndigelsen omfatter.

Udpegelsen sker for en periode på op til 4 år med mulighed for genudpegning.

Til *stk. 3*.

Det foreslås i *stk. 3*, at det juridiske medlem - dvs. landsdommeren - udpeges af præsidenterne for landsretterne blandt rettens medlemmer. Bestemmelsen er i overensstemmelse med retsplejelovens § 47 a, *stk. 3*, hvoraf det fremgår, at udpegning af en dommer som medlem af et offentligt nævn skal foretages af vedkommende retspræsident. Landsretternes præsidenter skal samtidig udpege en suppleant. Suppleanten skal ligesom medlemmet være landsdommer. Suppleanten deltager i behandlingen og afgørelsen af en sag, når medlemmet er forhindret i at deltage. Det foreslås desuden, at landsretternes præsidenter foretager en ny udpegning for den resterende del af perioden, hvis et medlem eller en suppleant udtræder inden periodens udløb. Bestemmelserne svarer til reglerne for udpegning af højesteretsdommere i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Udpegelsen sker for en periode på op til 4 år med mulighed for genudpegning.

Til *stk. 4*.

Med *stk. 4*, foreslås det, at erhvervs- og vækstministeren udpeger to sagkyndige medlemmer efter indstilling fra organisationer, der repræsenterer hensynet til vækst og erhvervsudvikling. Det er konkret: Dansk Industri, Dansk Erhverv og Landbrug & Fødevarer. Organisationerne skal i forening indstille to medlemmer med viden om og indsigt i vækst og erhvervsudvikling.

Eksempler på personer med viden om og indsigt i vækst og erhvervsudvikling vil fx kunne være aktive erhvervsfolk på højt niveau fra fx produktions-, service- eller turismevirksomheder, ledende konsulenter med baggrund fra rådgivningssektoren eller forskere ved højere læreanstalter.

Udpegelsen sker for en periode på op til 4 år med mulighed for genudpegning.

Hvis et medlem udtræder i løbet af 4-års-perioden, vil organisationerne blive bedt om at indstille et nyt medlem.

Såfremt organisationerne ikke kan nå til enighed om, hvilke medlemmer, de i forening vil indstille til Planklagenævnet, vil det være op til erhvervs- og vækstministeren at udpege medlemmet.

Til stk. 5.

Med *stk. 5*, foreslås det, at erhvervs- og vækstministeren udpeger et sagkyndigt medlem efter indstilling fra organisationer, der repræsenterer hensynet til kultur- og landskabsforhold. Det er konkret: Akademisk Arkitektforening, Landinspektørforeningen og Ingeniørforeningen IDA. Organisationerne skal i forening indstille et medlem med viden om og indsigt i kultur- og landskabsforhold.

Eksempler på personer med viden om og indsigt i kultur- og landskabsforhold vil fx kunne være ledende konsulenter med baggrund fra rådgivningssektoren eller forskere ved højere læreanstalter.

Udpegelsen sker for en periode på op til 4 år med mulighed for genudpegning.

Hvis et medlem udtræder i løbet af 4-års-perioden, vil organisationerne blive bedt om at indstille et nyt medlem.

Såfremt organisationerne ikke kan nå til enighed om, hvilket medlem de i forening vil indstille til Planklagenævnet, vil det være op til erhvervs- og vækstministeren at udpege medlemmet.

Til stk. 6.

Med *stk. 6*, foreslås det, at erhvervs- og vækstministeren udpeger et sagkyndigt medlem efter indstilling fra Danmarks Naturfredningsforening. Organisationen skal indstille et medlem med viden om og indsigt i natur- og miljøforhold.

Eksempler på personer med viden om og indsigt i natur- og miljøforhold vil fx kunne være ledende konsulenter med baggrund fra rådgivningssektoren eller forskere ved højere læreanstalter.

Udpegelsen sker for en periode på op til 4 år med mulighed for genudpegning.

Hvis et medlem udtræder i løbet af 4-års-perioden, vil organisationerne blive bedt om at indstille et nyt medlem.

Såfremt organisationerne ikke kan nå til enighed om, hvilket medlem de i forening vil indstille til Planklagenævnet, vil det være op til erhvervs- og vækstministeren at udpege medlemmet.

Til kapitel 3

Planklagenævnets sagsbehandling

Bestemmelserne i kapitel 3 fastsætter de grundlæggende sagsbehandlingsregler, der gælder for Planklagenævnet. I den forretningsorden, der fastsættes af nævnet, kan der fastsættes supplerende processuelle bestemmelser.

Til § 3

Til stk. 1.

Den foreslåede *stk. 1* fastslår, at sagsbehandlingen under nævnsbehandlingen som hovedregel er skriftlig. Klageren vil naturligvis have krav på at blive gjort bekendt med sagens akter. Klageren og den myndighed, hvis afgørelse indklages, har adgang til efter begæring at møde for nævnet, medmindre nævnet skønner denne ret overflødig.

Til stk. 2.

Med *stk. 2*, foreslås det, at nævnet kan afvise sager uden realitetsprøvelse, såfremt klagen er uegnet til at danne grundlag for sagens behandling. Det vil fx kunne være tilfældet, hvis det ikke er muligt at udlede med fornøden sikkerhed, hvilket forhold, der påklages, eller hvis der er væsentlig uklarhed i påstanden eller de anførte anbringender. En klage, der er indgivet for sent i forhold til de fastsatte frister, vil ligeledes kunne afvises uden videre prøvelse. Nævnet vil i almindelighed kunne overlade til sekretariatet at træffe beslutning om afvisning.

Til stk. 3.

Det foreslås i *stk. 3*, at Planklagenævnets kendelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til stk. 4.

Med *stk. 4*, foreslås det, at en eventuel indbringelse af Planklagenævnets kendelse for domstolene senest skal være foretaget 6 måneder efter, at kendelsen er truffet, eftersom der er planlægningsmæssigt behov for at kunne agere i tillid til nævnets kendelser uden at risikere domstolsindbringelse lang tid efter, en kendelse er afsagt.

Til § 4

Til stk. 1.

Med *stk. 1*, foreslås det, at Planklagenævnet skal være fuldtalligt, når det træffer afgørelser i klagesager, medmindre sagen er en af den type sager, som formanden har kompetence til at behandle efter *stk. 3*.

Det indebærer, at klager, der indbringes for Planklagenævnet, som udgangspunkt skal afgøres af det samlede nævn. Det vil sige, at Planklagenævnet, ved behandling af plansager med fuldstændig efterprøvelse, skal bestå af alle 11 medlemmer: Formanden (eller en stedfortræder for denne), en landsdommer, fire læge medlemmer og de fem sagkyndige medlemmer.

Det vil gælde for større og principielle afgørelser, der ikke alene angår retlige spørgsmål. Kriteriet ”større eller principiel” sigter til afgørelser, hvis indhold ikke kun er af rent lokal betydning. Afgørelser er fx ”større eller principielle”, hvis hensynet til væsentlige natur-, miljø-, kultur- eller landskabsværdier skal afvejes overfor andre væsentlige interesser, herunder væsentlige interesser til vækst og erhvervsudvikling, hvilket fx vil være tilfældet ved afgørelser med vidtrækkende økonomisk betydning for samfundet eller for afgørelsens adressat. Afgørelser af uenigheder mellem myndigheder, ofte markeret ved at klager af en myndighed, vil desuden være principielle.

Planklagenævnets formand foreslås efter *stk. 3*, tillagt kompetence til på nævnets vegne at træffe kendelser i sager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, og i sager, der alene angår retlige spørgsmål, jf. bemærkningen til *stk. 3*, nedenfor.

Til stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at Planklagenævnets kendelser træffes med almindelig stemmeflerhed, og at formandens - eller i dennes fravær stedfortræderens - stemme er udslagsgivende.

Til stk. 3.

Af forslaget til *stk. 3* følger, at Planklagenævnets formand på vegne af nævnet kan træffe afgørelse i sager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, og i sager, der alene angår retlige spørgsmål. Den foreslåede formandskompetence svarer til den kompetence, som formanden for Natur- og Miljøklagenævnet i dag er tillagt i plansager.

Formanden kan desuden træffe afgørelse i sager, der alene angår retlige spørgsmål - dvs. sager, der alene kræver juridisk sagkundskab. Formanden kan i den forbindelse træffe principielle juridiske afgørelser.

Til § 5

Der gives tredjemænd og offentlige myndigheder mulighed for at indtræde i sagen til støtte for klageren eller den indklagede myndighed, såfremt de har retlig interesse i udfaldet af en for Planklagenævnet verserende sag.

Tredjemænd og offentlige myndigheder har en retlig interesse, når de har en særlig kvalificeret interesse i klagesagens afgørelse – dvs. en individuel og væsentlig interesse. Tredjemænd og offentlige myndigheder kan fx have retlig interesse i afgørelser, der vil være bindende for tredjemanden eller den offentlige myndighed. Planklagenævnet skal ved tredjemands eller en offentlig myndigheds konkrete ønske om at indtræde i en klagesag i nævnet vurdere, hvorvidt der er tilstrækkelig retlig interesse.

Afgørelsen af, hvorvidt der foreligger en retlig interesse, træffes i første instans af Planklagenævnet. Planklagenævnets afgørelse herom er underkastet domstolsprøvelse.

Til § 6

Det foreslås med § 6, at indgivelse af klage som udgangspunkt ikke har opsættende virkning. Planklagenævnet har dog mulighed for at bestemme, at klagen skal have opsættende virkning, hvor særlige grunde taler herfor. Det vil fx sige, at Planklagenævnet på baggrund af en rettidigt indgivet klage kan bestemme, at en meddelt tilladelse eller godkendelse ikke må udnyttes, og at et påbud ikke skal efterkommes såfremt særlige grunde taler. Er fx et bygge- eller anlægsarbejde iværksat, kan nævnet påbyde dette standset, indtil nævnet har afgivet sin kendelse.

Ved Planklagenævnets vurdering af, om en klage skal tillægges opsættende virkning, bør der først og fremmest inddrages hensyn til, om det er overvejende sandsynligt, at der foreligger en væsentlig overtrædelse af loven. Andre omstændigheder - tidspunktet for klagens indgivelse, aktiviteterens påbegyndelse og karakter - indgår også i vurderingen. Planklagenævnet skal begrunde sine beslutninger om anmodninger om opsættende virkning.

Til § 7

Det foreslås med § 7, at erhvervs- og vækstministeren fastsætter en række processuelle detailregler, som det ikke er fundet nødvendigt at optage i selve lovteksten, eller som følger af forvaltningsloven. Der vil således kunne fastsættes regler om kompetenceforholdene inden for nævnet, om sagernes forberedelse, om fremgangsmåden ved udpegning af medlemmer til nævnet, om medlemmernes vederlæggelse og om sekretariatsbetjening af Planklagenævnet, herunder samarbejdet med Nævnenes Hus.

Ministerens vil yderligere kunne fastsætte regler om gebyr for indgivelse af klage ved bekendtgørelse. Det fremgår således af den politiske aftale *Danmark i bedre balance – Bedre rammer for kommuner, borgere og virksomheder i hele landet* af 9. juni 2016, at der indføres et differentieret klagegebyr for plansager på 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for organisationer og virksomheder for at sikre, at klagegebyret dækker en større andel af de gennemsnitlige udgifter til klagebehandlingen. Disse klagegebyrer er baseret på vurdering af praksis i den såkaldte Compliance komité under UNECE, der fastlægger den nærmere fortolkning af Århuskonventionen. Den gennemsnitlige statslige udgift for en klagesag udgør ca. 30.000 kr.

Der vil ikke blive ændret ved, at klager over fx ekspropriation er gebyrfrie, ligesom gebyret vil blive tilbagebetalt, hvis klager får helt eller delvist medhold i sin klage.

Hidtil har Natur- og Miljøklagenævnet opkrævet et klagegebyr på 500 kr. for klager over afgørelser efter bl.a. planloven, som er blevet opkrævet i forbindelse med indgivelse af en klage via Klageportalen.

Derudover vil ministeren kunne udstede regler om obligatorisk brug af digitale selvbetjeningsløsninger. Det er hensigten, at borgere, virksomheder og organisationer, som ønsker at klage til Planklagenævnet skal klage via en klageportal eller en tilsvarende digital selvbetjeningsløsning, men på nuværende tidspunkt er den tekniske løsning endnu ikke udviklet.

Det vil være af væsentlig betydning, at der fastsættes sådanne regler for nævnets virksomhed, der sikrer en effektiv, hurtig og betryggende sagsbehandling, dog med skyldig hensyntagen til væsentlige fundamentale retssikkerhedsmæssige principper.

Til § 8

Til stk. 1.

Det foreslås i *stk. 1*, at Planklagenævnet selv fastsætter sin forretningsorden. I medfør af denne bestemmelse vil der blive udarbejdet en række detailregler for nævnets virksomhed, ligesom det er tilfældet for nugældende forretningsordener.

Til stk. 2.

I *stk. 2* foreslås det i lighed med de gældende regler for Natur- og Miljøklagenævnet, at Planklagenævnets administration varetages af et sekretariat, der tillige bistår med behandlingen af de sager, der indbringes for nævnet. Det foreslås, at det er Nævnenes Hus, der yder sekretariatsbistand, hvilket bl.a. indebærer, at der i forbindelse med etableringen af Nævnenes Hus etableres et fællessekretariat, som administrerer og betjener flere klagenævn, herunder Planklagenævnet.

Til § 9

Det foreslås med bestemmelsen, at erhvervs- og vækstministeren gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om, at visse tilladelser ikke må udnyttes, før klagefristens udløb og om at rettidig klage i nærmere bestemte tilfælde, har opsættende virkning, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet.

Til kapitel 4

Regler om digital kommunikation

Til § 10

Til stk. 1.

Erhvervs- og vækstministeren har mulighed for at fastsætte nærmere regler for digital kommunikation, herunder om pligt til at anvende digital kommunikation for så vidt angår Planklagenævnet.

Det er hensigten, at borgere, virksomheder og organisationer, som ønsker at klage til Planklagenævnet, skal klage via en klageportal eller en tilsvarende digital selvbetjeningsløsning, jf. bemærkningerne til § 7.

Udgangspunktet i den foreslåede § 10, *stk. 1*, er, at al skriftlig kommunikation til og fra Planklagenævn skal foregå digitalt.

Med forslagens § 10, *stk. 1*, skabes der hjemmel til, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Planklagenævnet om alle forhold, som er omfattet af lov om

Planklagenævnet, skal foregå digitalt.

Forslaget indebærer bl.a., at skriftlige klager m.v. til Planklagenævnet om forhold, som er omfattet af anden lov udstedt i medfør af denne lov ikke anses for behørigt modtaget i Planklagenævnet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Planklagenævnet på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at nævnet må vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Samtidig indebærer forslaget, at klager og afgørelser m.v. til eller fra Planklagenævnet, der sendes på den foreskrevne digitale måde, anses for at være kommet frem til modtageren på det tidspunkt, hvor klagen eller afgørelsen m.v. er tilgængelig digitalt for adressaten, jf. det foreslåede stk. 3. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Ved henvendelser til Planklagenævnet kan der stilles krav om, at den pågældende oplyser en e-mailadresse, som den pågældende kan kontaktes på i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. I den forbindelse kan der også pålægges den pågældende en pligt til at underrette Planklagenævnet om en eventuel ændring i e-mailadressen, inden den konkrete sag afsluttes eller henvendelsen besvares, medmindre e-mails automatisk bliver videresendt til den nye e-mailadresse.

På sigt kan det komme på tale at udvikle andre digitale løsninger, herunder nye selvbetjeningsløsninger, som det hidtil har været tilfældet med Klageportalen, til brug for kommunikation om forhold, som er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør af loven.

Af lovgivningen, der udmønter bestemmelserne, kan der desuden fastsættes regler om fritagelse for pligten til digital kommunikation.

Til stk. 2.

Efter det foreslåede *stk. 2*, kan der i bekendtgørelsen specificeres krav om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale formater og digital signatur eller lignende.

Til stk. 3.

Det foreslåede *stk. 3*, fastsætter, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for klagen, dvs. modtageren af klagen. For klager, der sendes til Planklagenævnet, er nævnet adressat for klagen. For afgørelser, som nævnet sender, er den pågældende fysiske eller juridiske person, som afgørelsen sendes til, adressat for afgørelsen.

En klage vil normalt anses for at være kommet frem til Planklagenævnet på det tidspunkt, hvor klagen er tilgængelig for nævnet, dvs. når nævnet kan behandle klagen. En klage, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, klagen er tilgængelig. En afgørelse vil normalt anses for at være kommet frem til en juridisk eller fysisk person på det tidspunkt, hvor afgørelsen er tilgængelig for den pågældende. En afgørelse vil blive anset for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til afgørelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde. Som eksempler herpå kan nævnes, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, eller den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur.

Til § 11

Til stk. 1.

Bestemmelsen i det foreslåede § 11, stk. 1, vedrører fravigelse af underskriftskrav for afgørelser, der er truffet af og dokumenter, der er udsendt af Planklagenævnet. Der kan således efter det foreslåede § 11, stk. 1, fastsættes regler om, at Planklagenævnet kan udstede afgørelser og dokumenter udstedt i medfør af anden lovgivning uden underskrift, med maskinel eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen.

Til stk. 2.

Desuden kan der efter det foreslåede *stk. 2* fastsættes regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med Planklagenævnet som afsender. Bestemmelsen finder anvendelse både på dokumenter, som Planklagenævnet sender digitalt, og på dokumenter, som sendes fysisk, dvs. på papir med almindelig post, hvis dokumentet undtagelsesvist ikke sendes digitalt.

Til § 12

Til stk. 1.

Den foreslåede § 12 vedrører fravigelse af underskriftskrav for dokumenter, der er udstedt af andre end Planklagenævnet, hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør af loven er krævet, at dokumentet er underskrevet. Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler. For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, at der derfor indsættes en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at underskriftskravet som anført i *stk. 1*, kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, fx digital signatur.

Til stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet om personlig underskrift kan fraviges. Med hjemmel i den foreslåede bestemmelse kan der desuden fastsættes regler om, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

Til kapitel 5

Ikrafttræden og ændringer i anden lovgivning m.v.

Til § 13

Til stk. 1.

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. februar 2017.

Til stk. 2.

Klager indgivet inden lovens ikrafttrædelsestidspunkt og som ikke er færdigbehandlede inden denne lovs ikrafttræden foreslås at skulle behandles efter denne lovs regler. Det anses mest hensigtsmæssigt, at verserende sager afgøres efter den nye lov om Planklagenævnet, idet der oprettes en helt ny klagenævns-struktur, og idet det forventes, at der i øvrigt offentliggøres en ny lov om Natur- og Miljøklagenævnet, som ikke vil give bemyndigelse til at afgøre sager om fysisk planlægning.

Til § 14

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Grønland og Færøerne.

Til § 15

Til nr. 1. Med lovforslaget justeres planlovens § 58, der i dag regulerer klageadgangen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Den nyaffattede § 58 regulerer, hvilke afgørelser, der kan påklages til Planklagenævnet, og at klageadgangen fremover vil blive reguleret nærmere i en bekendtgørelse, jf. de foreslåede stk. 2 og 3.

Med bestemmelsen i stk. 1, lægges der op til at lovfæste, at kommunalbestyrelses afgørelser om landzone-tilladelse altid kan påklages til Planklagenævnet.

I stk. 2, foreslås det, at erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om hvilke afgørelser, der kan påklages til Planklagenævnet. I den kommende bekendtgørelse, der udstedes af erhvervs- og vækstministeren i medfør af bestemmelsen, vil den gældende klageadgang på planområdet blive videreført uændret. Det indebærer, at der for klager på planområdet ikke ændres på hvad, der kan påklages, hvem, der kan klage, og hvem, der har partsstatus.

I overensstemmelse med gældende ret foreslås endvidere, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at visse afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, såvel som det præciseres, at kan fastsættes regler om, at visse nærmere afgrænsede afgørelser efter planloven kun, for så vidt angår retlige spørgsmål, kan indbringes til Planklagenævnet.

I stk. 3, foreslås det, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at visse afgørelser ikke kan påklages til Planklagenævnet, men derimod til en anden administrativ myndighed. Endelig foreslås det med i stk. 4, at erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte regler om en række formelle forhold i forbindelse med klagesagsbehandlingen, herunder om frister for indgivelse af klage, sammensætningen af nævnet, frister og proces for parternes afgivelse af bemærkninger, om nævnets sagsoplysning og -behandling, obligatorisk brug af digital selvbetjeningsløsninger samt regler om, at klagerne skal betale et gebyr for at få behandlet en klage.

Til nr. 2.

Med lovforslaget ophæves bestemmelserne i planlovens § 35, stk. 7 og 9, af lovtekniske grunde, da de henviser til planlovens §§ 59 og 60.

Til nr. 3.

Det foreslås at ophæve planlovens §§ 59 og 60, fordi erhvervs- og vækstministeren i stedet foreslås bemyndiget til at udstede administrative regler om klageberettigelse og processuelle sagsbehandlingsregler.

Planlovens § 59 fastsætter reglerne for klageberettigede i klagesager, der har hjemmel i planloven. Klageberettigede efter § 59 er erhvervs- og vækstministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder en nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker. Klageberettiget er endvidere landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, på betingelse af, at foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og at foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Planlovens § 60 fastsætter reglerne for fristen af indgivelse af klage til Natur- og Miljøklagenævnet samt regler om processuelle sagsbehandlingsregler, herunder regler om skriftlighed og brug af digitale selvbetjeningsløsninger.

Til § 16

Til nr. 1.

Der foreslås en præcisering af bestemmelsen i sommerhuslovens § 10 d, stk. 2, således at erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til også at fastsætte regler om, at visse afgørelser kun kan påklages til Planklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål.

Sommerhuslovens § 10 d, stk. 2, giver miljø- og energiministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om klageadgang.

Til nr. 2.

Der foreslås en ændring af lovens § 10 e, således at det fastsættes, at der kan indgives klage til Planklagenævnet.

Sommerhuslovens § 10 e fastslår, at afgørelser efter lovens §§ 2 og 8 kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Bestemmelsen fastslår endvidere regler om klageberettigelse, klagefrist samt processuelle sagsbehandlingsregler.

Med forslaget lægges der endvidere op til, at erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte regler hvem der er klageberettiget samt om en række formelle forhold i forbindelse med klagesagsbehandlingen, herunder om frister for indgivelse af klage, sammensætningen af nævnet, frister og proces for parternes afgivelse af bemærkninger, om nævnets sagsoplysning og -behandling, obligatorisk brug af digital selvbetjeningsløsninger samt regler om, at klagerne skal betale et gebyr for at få behandlet en klage.

Til § 17

Til nr. 1.

Med forslaget ændres kolonihavelovens § 9, således at det fastsættes, at klage kan indgives til Planklagenævnet.

Kolonihavelovens § 9 fastslår, at afgørelser efter lovens § 4 kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Til nr. 2.

Med bestemmelsen lægges der op til at erhvervs- og vækstministeren altid er klageberettigede, og at ministeren i øvrigt kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder og organisationer, der endvidere er berettigede til at indgive klage over afgørelser truffet efter kolonihaveloven.

Til nr. 3.

Med forslaget lægges der op til, at erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte regler om en række formelle forhold i forbindelse med klagesagsbehandlingen, herunder om frister for indgivelse af klage, sammensætningen af nævnet, frister og proces for parternes afgivelse af bemærkninger, om nævnets sagsoplysning og -behandling, obligatorisk brug af digital selvbetjeningsløsninger samt regler om, at klagerne skal betale et gebyr for at få behandlet en klage.

Til § 18

Til nr. 1.

Med forslaget ændres lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v. (masteloven), således at klager over afgørelser vedr. masteloven, der hidtil har kunnet indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet, fremover skal indbringes for Planklagenævnet.